

Blížil se konec války. Vůbec jsem si nedovedla představit, že se bude na ulicích opět svítit a lidé nebudou chodit potmě se svítícími kytičkami na kabátech, aby se vůbec při potkávání viděli. Dnes je téměř nemožné si představit, jaká bývala během povinného zatemnění v ulicích tma, ale často nebylo opravdu vidět ani na krok. Jednou jsme do sebe na Malostranském náměstí s jedním pánem doslova vrazili – on spěchal na tramvaj, já slyšela, jak běží, ale neviděli jsme se až do poslední sekundy; zkoušela jsem v temnotě úkrok nalevo, pak napravo, a bác, plnou vahou mne povalil. Naštěstí se nic vážného nestalo, on okamžitě vyskočil, a aniž by se omluvil, ještě stihl tramvaj chytit. Zřejmě jsme se jen oba pořádně lekli. O podobná „náhodná setkání“ však tehdy nebývala nouze. Neuměla jsem si představit tramvajové vagony bez modře zamalovaných oken, okna bytů bez zatemnění, nebo že už se nebude houkat na poplach, že nebudeme v noci utíkat do sklepa, že ve školách nebudou kvůli případnému požáru při náletu hlídky, že nebudou vedle českých i německé nápisy, že přestanou platit potravinové lístky a že třeba boty budeme moci kupovat volně, bez poukazu.

Strašně jsme se báli mužů v německých uniformách. Ještě po letech, když jsem potkala Čechy převlečené do německých uniforem na jedné vojenské výstavě, ve mně zatrnulo.

Ale konec války byl pro nás mladé zároveň šokující. Mezi pochopitelnou radostí jsme slyšeli i střelbu a viděli mrtvé na ulicích, sledovali ponížené Němce a všechno pro nás bylo spíše deprimující.

Adam už několik let předtím opustil pražskou reálku a studoval v Kostelci nad Orlicí reálné gymnázium. Žil v Doudlebách s tatínkem a dědečkem, zatímco maminka jezdila mezi Prahou a Doudlebami.

V květnu 1945 byla právě maminka v Doudlebách a tatínek shodou okolností v Praze. Bydleli jsme v malém útulném bytě na Úvoze, na hranici Hradčan a Malé Strany. Tam jsem se s maminkou odstěhovala, když jsme museli opustit ministerský byt v Lobkovickém paláci na Pražském hradě v Jiřské ulici.

Ve sklepě jsme prožili dny mezi pátým a devátým květnem, celé okolí Hradu bylo obsazeno Němci, a když jsme se pak vrátili do bytu, říkal mi tatínek, že musím počítat s tím, že ho zatknou. Prala jsem tehdy věci, které jsme měli na sobě ty čtyři dny ve sklepě, a byla jsem tak zaujatá prací, že jsem tatínkovo povídání ani nebrala moc vážně. Ale bylo tomu tak. Adam přijel do Prahy na ruském tanku, a to už byl tatínek v zajišťovací vazbě na Pankráci. Pak Adam odjel a vrátila se maminka a všechno se začalo hroutit. Všechno. Kdy to vlastně začalo? U mě ve škole, kde se proti mně postavili někteří profesori i spolužáci? Nebo už mnohem dřív u tatínka, když se stal ministrem zemědělství? Nebo ještě dřív mým narozením na zámku, nebo vůbec už samotným rodem Bubnů? Všechno bylo náhle špatné, kam jsme pohlédli, vše se postavilo proti nám. Začali jsme žít v provizoriu. Kolik let jsme tak žili!

Maminka a já jsme směly chodit tatínka na Pankrác navštěvovat. Byl v jedné cele s generálem Vladimírem Vojtěchem Klecandou, který byl vyslýchán za to, že jednal se státním ministrem K. H. Frankem o možnosti úpravy poměrů ve střední Evropě. Klecanda s Němci nesympatizoval, ale viděl v jednání možnost, jak ukončit válku. Byl osvobozen, ale po válce byl komunisty opět lustrován a v roce 1947 byl nalezen mrtvý pod oknem

svého pražského bytu v ulici Na Úvoze. Dodnes nikdo neví, zda to byla tragická nehoda, nebo další z tak oblíbených pražských defenestrací. V návštěvách tatínka jsme jako rodinní příslušníci nebyli nijak zvlášť omezováni. Horší byla donáška jídla. Nebyly peníze, služebná Miluška od nás odešla (rozešli jsme se s ní v dobrém, vdala se). Maminka neuměla moc vařit a mně bylo patnáct let. V Doudlebách žil dědeček Michael s Adamem a strýčkem Zdenim. Byla tam i vídeňská babička Hansy a moje sestřenice Etta, a ti všichni dohromady se vůbec nesnášeli. Maminka mezi tím vším společenstvím poletovala a snažila se všechno zvládnout a urovnat, seč jí síly stačily, ale moc jich neměla.

V březnu 1949 zemřel ve věku osmdesáti čtyř let doudlebský dědeček Michael, celými Doudleбами velice milovaný a ctěný. Vždyť tam také postavil elektrárnu, která zásobovala celý Hradecký kraj, nechal postavit silnici, staral se o své zaměstnance, chodil je navštěvovat, povídal si s nimi, znal je všechny. Těm nejvěrnějším dokonce osobně zařídil i speciální zaměstnanecké pojištění, něco jako doživotní rentu, což bylo velmi vzácné a ušlechtilé gesto. Nepil a nekouřil. Pro nás v rodině byl trochu skrblik, ale měli jsme k němu velkou úctu. Dědeček měl velice rád mého manžela Petra, jeho jediného chodil dokonce vyprovázet na nádraží. Stále si povíдали a já musela zatím pro jízdenky a vůbec se o vše postarat, aby jim ani minutka hovoru neutekla. Potom Petrovi mával, až se mu vlak ztratil z očí.

Když jsme ještě bydleli v Praze v Ječné ulici, přijel nás dědeček navštívit. Na odchodu si nějak nešikovně zavřel kufřík a my jsme z balkonu viděli, že mu z toho kufříku visí cíp kapesníku, který za ním vlaje. Připadal nám jako Kecal z Prodané nevěsty, tomu zase visel kapesník z kapsy. Všem to bylo k smíchu, mně nejdříve také, ale potom mi začalo být dědečka líto, že se mu ostatní smějí. Rozběhla jsem se šest pater za ním dolů, abych mu pomohla vrátit kapesník zpět do kufru, ale už jsem ho nikde nezahlédla.

Můj tatínek si s dědečkem často nerozuměl. Obě dědečkovy dcery Marga a Marietta žily v Rakousku a málokdy ho navštěvovaly. Dědeček býval často opuštěný, obzvláště když mu postupně vypovídal sluch a zrak. Mě už vůbec neslyšel a číst si také nemohl. Sedával u otevřených dvířek kachlových kamen, díval se celé hodiny před sebe a hřál si ruce. Pohřeb byl velkolepý, snad tam byl skutečně každý občan Doudleb. Hasiči mu vzdali čest. Odešel poslední pravověrný majitel doudlebského zámku. Když jsem se vrátila z pohřbu, byl už celý zámek zapečetěný, soudruzi nelenili, už jsem si nemohla vzít ani kapesník. Jen jsem si před zamčenou bránou převzala tříměsíční Marketu, o kterou se mi během pohřbu starala v zámku paní Baborová. Ta však, i s malým miminkem, musela ještě během pohřbu budovu opustit. Sbohem, mé krásné dětství, sbohem, můj domove, sbohem, stromy, cestičky, řeko, stáje, louky, pole, cihelno, mlýne, sbohem snad navždycky.

V srpnu 1968, po ruské invazi do Československa, bylo několik tanků a obrněných vozů rozmístěno také na Palackého náměstí a na Palackého mostě, tedy před domem, ve kterém jsme bydleli. Jedno dělo bylo namířeno přímo do jednoho z našich oken.

Marketa prohlásila, že v domě, na které míří ruské dělo, nezůstane, a odstěhovala se ke kamarádce. Monica už byla v té době v Německu (zařídili jsme pro ni vízum na deset měsíců, a tak se odjela učit německy ke známým do Lübecku) a kluci s námi zůstali doma. Náhle se ozvala střelba a my s hrůzou zjistili, že nám ruští vojáci střílejí do oken. Co teď? V první chvíli jsme si lehli na podlahu. Ze zdi odskakovala omítka, prach se vířil, kulky se odrážely od stěn a stropu, a tak jsme příkrčeni utíkali dveřmi z pokoje do předsíně a dozadu do koupelny, kde nás střely nemohly zasáhnout. Srdce nám tloukla, báli jsme se. Konečně všechno ustalo. Našli jsme odvahu vyjít, už byl klid, nestřílelo se. Pak jsme zjišťovali škody. V našem bytě bylo okolo dvaceti střel. Bydleli jsme ve zvýšeném přízemí, v bytech nad námi bylo střel ještě mnohem více. Střílelo se i ze smíchovské strany přes Vltavu. Dveře, kterými jsme prchali do koupelny, byly prostříleny ve výši našich hlav. Jedna zbloudilá kulka prošla dokonce i skříní v předsíni a až v zimě jsem ji našla v límci kabátu.

Tanky zůstávaly na náměstí a my je sledovali s napětím. Dokonce jsem pod tlakem situace souhlasila s Petrovým plánem, že emigrujeme do Rakouska. Měl pro nás přijet manžel mé sestřenice Thesi, vybral k tomu účelu velké auto. Ale když přijel, střelba již nepokračovala, napětí se zklidnilo a já opět, stejně jako před dvaceti lety, přemluvila Petra, abychom nakonec zůstali.

Petr si vždycky přál, abychom z Československa odešli. V roce 1968 bylo možné získat vízum na delší dobu a Petr alespoň pro obě děvčata, která v červnu odmaturovala, vyběhal výjezdni doložku, což bylo oficiální povolení od československého státu k vycestování. Sliboval si od toho, že tam obě zůstanou. Marketa odjela do Rakouska a Monica opět do Německa. Když jim uběhla doba povoleného víza, obě se vrátily zpět. Petr jim jejich návrat dlouho nemohl zapomenout. Přišel o jednu ze svých posledních nadějí, že aspoň někdo z rodiny nebude žít v totalitě. Dalších dvacet let jsme nesměli vycestovat nikam a klukům dokonce vzali pasy.

Po roce 1989 se nám začal vracet rodový majetek – lesy, polnosti, hospodářské budovy, o které se staralo čtyřicet let zemědělské družstvo, hájovny, zámeček v Horním Jelení a zámek v Doudlebách. To vše nám po roce 1948 vyvlastnil stát. Na svůj podíl měli nárok ještě dva naši nevlastní bratři Patrick a Heinrich, které jsem vyzvala, aby udělali vše potřebné dle našich tehdejších zákonů a přihlásili se o svoji část. Oba se restituce ve prospěch Adama a mě vzdali.

Souhlasila jsem, aby celý majetek spravoval Adam, a dala mu plnou moc. Nedostávala jsem však následně od něho vyúčtování, a tak jsem neměla o správě přehled. Bylo však zjevné, že hospodaření bohužel nevzkvétá, což bylo patrné při každé mé návštěvě v Doudlebách.

Adam žil mnoho let v Austrálii a za tu dobu se mentalita našeho národa výrazně změnila. Zaměstnával tedy i lidi, kteří si v sobě nesli dědictví minulého režimu. Nejprve zohledňovali svůj prospěch a prosperitu zaměstnavatele stavěli až na druhé místo.

Po deseti letech, kdy byl Adam výhradním správcem, musela rodina do hospodaření zasáhnout. Hrozilo zadlužení a rozebrání majetku.

Správou mé ideální poloviny jsem pověřila syna Petra. Měl zkušenosti, za totality pracoval v nemocnici jako údržbář a po revoluci mohl konečně využít svá večerní studia i kvalifikaci a ve stejné nemocnici se z údržbáře stal správcem. Později začal úspěšně podnikat. Pro své značně rozdílné názory se Adam s Petrem málokdy shodli.

Blížila se doba, kdy majitelé lesů předkládají povinný desetiletý plán, který je zároveň inventarizací majetku. Toho Adam využil a navrhl nacenění a následné rozdělení veškerých nemovitostí na dvě části.

Renesanční zámek v Doudlebách, na který v období Adamovy správy nestačily investice z celého majetku, by tak nyní byl odkázán pouze na polovinu příjmů. Přesto jsem byla přesvědčena, že si Adam vybere část s Doudleбами. Předpokládala jsem, že bude ctít tradici, kdy od šestnáctého století, pouze s výjimkou doby, kdy vládli komunisté, nesl zámek vždy jméno rodu Bubna-Litic. Se synem Petrem jsme tudíž pomalu plánovali, jak zhodnotit část na Horním Jelení, která nám zřejmě logicky připadne.

Jaké však bylo moje překvapení, když těsně před notářským zápisem volal Petr, že Adam na poslední chvíli upřednostnil před Doudleбами zámek na Horním Jelení!

Není naší volbou, v jaké rodině se narodíme. Kdo vlastní majetek, musí se o něj starat. Je to služba, ano, opravdová služba. Protože je to neustálá práce, která často není patrná, když majetek vzkvétá, ale je okamžitě vidět, když se o něj někdo správně nestará. Je posláním všech šlechtických rodů, aby svůj majetek obhospodařovaly, i když víme z historie, že byli tací, kteří budovali, a jiní, kteří vybudované ničili.

Narodila jsem se do rodu Bubna-Litic, a tak bylo mojí povinností správu zámku v Doudlebách přijmout. Od ledna 2005 jsem tudíž jeho jedinou majitelkou a o zámek se stará pouze moje rodina.